

APROBAT
la ședința Senatului UST
din 19 aprilie 2016
proces-verbal nr. 9

**Președintele Senatului,
doctor, conf. universitar,
rector UST
E. Coropceanu**

**CODUL DE ETICĂ
AL UNIVERSITĂȚII DE STAT
DIN TIPASPOL**

Chișinău, 2016

CUPRINS

Preambul	2
1. Principii generale	3
2. Drepturile și obligațiile membrilor comunității Universității de Stat din Tiraspol	4
3. Abaterile de la Codul de etică universitară	6
4. Sancțiuni privind nerespectarea Codului de etică universitară	8
5. Conflict de interese	9
6. Dispoziții finale	10

PREAMBUL

Codul de etică universitară (CEU) exprimă normele morale, principiile și idealurile integrității academice care sunt acceptate și respectate de membrii comunității academice a Universității de Stat din Tiraspol (UST) în activitatea lor profesională.

Codul de etică universitară este un document obligatoriu, care derivă din Statutul și Carta UST și nu poate înlocui regulamentele interne și nici nu poate contraveni acestora.

Codul de etică universitară desemnează un contract moral între studenți, masteranzi, doctoranzi, postdoctoranzi, cadre didactice, personalul administrativ, personalul auxiliar și comunitatea academică în întregime, contribuind la unitatea membrilor ei și la formarea unui mediu academic universitar bazat pe cooperare și competiție corectă, promovând imaginea și autoritatea Universității de Stat din Tiraspol.

Codul de etică universitară este un instrument de orientare a conduitei profesionale, de intervenție ameliorativă, de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității universitare, pe baza unor standarde generale social acceptate, având scopul de a proteja libertatea și demnitatea persoanei, imaginea și onoarea Universității de Stat din Tiraspol dar și binele public.

Codul de etică universitară precizează standardele de etică profesională și norme obligatorii pe care comunitatea Universității de Stat din Tiraspol își propune să le urmeze și sancțiunile care se pot aplica în cazul încălcării acestora.

Prezentul Cod de etică universitară este întocmit în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale legislației în domeniul educației și al muncii, cu respectarea drepturilor omului și a responsabilităților individuale ale membrilor comunității Universității de Stat din Tiraspol.

În contractul individual de muncă, respectiv în contractul individual de studii, se va include o clauză prin care angajatul sau studentul menționează că a luat cunoștință de prevederile Codului de etică universitară și se angajează, sub semnătură proprie, să respecte prevederile acestuia.

1. PRINCIPII GENERALE

Art. 1. Codul de etică universitară este un document cu funcție de informare și ghidare în desfășurarea relațiilor moral-profesionale dintre studenți, masteranzi, doctoranzi, postdoctoranzi, cadre didactice, personalul administrativ, personalul auxiliar, precum și în prestarea relațiilor dintre membrii comunității universitare și colaboratorii externi.

Art. 2. Codul de etică universitară este elaborat în raport cu valorile, principiile și normele etice profesionale generale ale: libertății academice, autonomiei personale, dreptății și echității, respectului și toleranței, profesionalismului, meritului, transparenței, responsabilității profesionale și sociale, onestității și corectitudinii comportamentale.

Art. 3. Codul reprezintă imaginea etică a Universității de Stat din Tiraspol în calitate de instituție angajată în formarea inițială și continuă la nivel superior a specialiștilor, cât și în afirmarea și cultivarea unor înalte standarde comportamentale în beneficiul societății și, totodată, ca instituție academică ce acționează pentru compatibilizarea propriilor practici educaționale cu valorile și principiile spațiului european al învățământului superior.

Art. 4. Obiectivul Codului de etică universitară este de a sprijini și de promova continuu climatul de colaborare, respect reciproc, colegialitate, amabilitate, încredere, discreție, solidaritate, care există în interiorul acestei instituții de învățământ superior, pentru a facilita creșterea calității activității didactice, de cercetare, de educație și îndeosebi a atmosferei de muncă din Universitatea de Stat din Tiraspol, care are impact și dincolo de mediul universitar, asupra profilului moral al societății în ansamblu.

Art. 5. În mediul Universității de Stat din Tiraspol este interzisă orice formă de discriminare în toate domeniile activității universitare: admiterea și înmatricularea studenților, evaluarea lor academică, angajarea și evaluarea personalului didactic, a colaboratorilor Universității, promovarea în organe sau funcții de conducere și exercitarea drepturilor stabilite de Carta Universitară.

Art. 6. - 6.1. Universitatea de Stat din Tiraspol este o instituție apolitică. Afilierea unui membru al comunității universitare la un partid politic este o opțiune strict personală și nu obligă cu nimic instituția sau o subdiviziune a acesteia.

6.2. Apartenența la comunitatea universitară nu îngrădește în nici un mod activitățile politice ale membrilor ei, ca persoane particulare, în afara spațiului Universității.

6.3. Persoanele din conducerea Universității de Stat din Tiraspol și a facultăților nu pot exercita activități și acțiuni politice pe durata mandatului.

Art. 7. Dispozițiile prezentului Cod de etică universitară se aplică tuturor membrilor comunității Universității de Stat din Tiraspol

2. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE MEMBRILOR COMUNITĂȚII UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN TIRASPOL

Art. 8. Membrii comunității academice și ceilalți angajați ai Universității de Stat din Tiraspol au drepturi și îndatoriri care rezultă din legislația generală în vigoare, din Carta și Regulamentele Universității, precum și din prevederile contractului individual și colectiv de muncă sau de studii.

Art. 9. Universitatea de Stat din Tiraspol garantează respectarea drepturilor omului și asigură drepturi egale tuturor membrilor comunității universitare, pe baza următoarelor principii: nediscriminarea și echitatea, egalitatea de șanse, promovarea autonomiei personale, transparența informațiilor și accesul liber și egal la resurse materiale și servicii. În acest scop, se vor urmări: eliminarea conflictului de interese; depășirea și/sau soluționarea stărilor tensionate; prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism, înșelăciune; protecția față de abuzuri, precum și față de acțiuni de denigrare, calomnie, răzbunare.

Art. 10. – 10.1. Universitatea de Stat din Tiraspol susține, încurajează și protejează performanțele în activitatea didactică, de cercetare, culturală și sportivă; asigură recunoașterea meritelor, a creativității ce contribuie la creșterea prestigiului instituțional; asigură aprecierea și ierarhizarea calitativă în funcție de rezultatele obținute.

10.2. Universitatea de Stat din Tiraspol apără dreptul la proprietatea intelectuală, cultivă competiția loială și devotamentul față de domeniul de specialitate și față de instituție, precum și cooperarea profesională dintre cadrele didactice, studenți, masteranzi, doctoranzi, în activitatea didactică și cercetare.

Art. 11. Membrii comunității Universității de Stat din Tiraspol sunt chemați să contribuie la evitarea și, după caz, la soluționarea situațiilor de conflict (personal, material, de rol, în interiorul instituției, ca și în cadrul colaborărilor externe).

Art. 12. Universitatea de Stat din Tiraspol protejează dreptul la confidențialitate în ce privește viața privată a membrilor ei.

Art. 13. Fiecare membru al comunității universitare are datoria de a participa la activitățile de învățământ și cercetare ale Universității de Stat din Tiraspol, precum și la organizarea și coordonarea acestora; dispune de dreptul de a-și alege temele de cercetare și de studiu, de a interpreta și valorifica rezultatele cercetării, contribuind la ridicarea gradului de competitivitate a programelor academice cu politicile educaționale în spațiul universitar.

Art. 14. - 14.1. Membrii comunității Universității de Stat din Tiraspol au deplina libertate de gândire, de expresie în activitatea profesională, în temeiul exercitării și respectării autonomiei personale.

14.2. Membrii comunității universității se pot asocia în sindicate, în scopul apărării drepturilor prevăzute de lege; au dreptul să înființeze societăți științifice, culturale și asociații sportive, naționale și internaționale sau să facă parte din acestea, în măsura în care acest lucru nu prejudiciază imaginea Universității de Stat din Tiraspol.

Art. 15. Membrii comunității academice și ceilalți angajați ai Universității de Stat din Tiraspol au următoarele **obligații**:

1. Să respecte prevederile legilor în baza cărora își desfășoară activitatea, prevederile Codului muncii, ale Cartei Universității, ale Regulamentului de ordine internă, precum și hotărârile conducerii Universității, facultăților și departamentelor;

2. Sa respecte ordinea, moralitatea, onoarea personală și drepturile celorlalți, atât în interiorul Universității de Stat din Tiraspol, cât și în afara ei;

3. Să asigure dezvoltarea unui mediu de civilitate, respect reciproc, recunoaștere și prețuire a demnității individuale, bunăvoință, toleranță, solidaritate, atașament față de instituție și față de valorile pe care aceasta le promovează;

4. Să-și îndeplinească în mod corespunzător obligațiile didactice, de studii și de serviciu, în acord cu principiul profesionalismului;

5. Personalul didactic trebuie să demonstreze calități intelectuale și psihopedagogice, obiectivitate, spirit de dreptate, corectitudine în activitatea de predare-învățare, de cercetare și publicare, de evaluare a performanței;

6. Personalul didactic trebuie să respecte principiul proprietății intelectuale, să precizeze contribuția personală într-o cercetare desfășurată prin acord de colaborare, să utilizeze informația prin citarea corectă și indicarea sursei de documentare;

7. Personalul didactic, personalul administrativ și cel auxiliar este obligat să nu primească, să nu ofere și să nu tolereze folosirea unor mijloace ilicite în desfășurarea activităților lor;

8. Studenții au obligația să respecte autoritatea personalului didactic, de cercetare și auxiliar, precum și autoritatea organismelor de conducere ale Universității și ale facultăților;

9. Studenții sunt obligați să nu primească, să nu ofere și să nu tolereze folosirea unor mijloace ilicite în activitatea de evaluare, în pregătirea referatelor, lucrărilor de licență, de master, să nu comită fraudă intelectuală;

10. Studenții sunt obligați să folosească în mod civilizată patrimoniul Universității de Stat din Tiraspol; să nu deterioreze baza materială din sălile de curs și de seminar, din laboratoare, biblioteci, cămine, cantine, terenuri sportive și a spațiilor amenajate pentru recreare;

11. Toți membrii comunității universitare sunt obligați să respecte Regulamentul de folosire a rețelei Internet și a rețelei proprii de informatizare a Universității de Stat din Tiraspol;

12. Membrii comunității universitare trebuie să se abțină de la comiterea oricăror fapte care pot aduce atingere prestigiului și imaginii Universității.

Art. 16. Membrii comunității universitare trebuie să probeze competența științifică și profesională, precum și calități morale pentru asigurarea obiectivității concursurilor, astfel încât angajarea și evaluarea activității membrilor comunității academice, precum și a celorlalte categorii de personal, să se facă pe criterii de valoare și calitate profesională și morală.

Art. 17. Obligația fiecărui membru al comunității universitare este de a manifesta loialitate (devotament, credință, sinceritate) față de Universitatea de Stat din Tiraspol, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării competitivității ei.

Art. 18. Constituie încălcări ale obligației de loialitate față de Universitatea de Stat din Tiraspol următoarele acțiuni:

1. Desfășurare de acțiuni menite să conducă la prejudicii financiare, la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale, dobândite în mod legal de către universitate;
2. Provocarea și determinarea studenților, în cadrul activităților didactice, să abandoneze cursurile universitare în favoarea unei alte instituții de învățământ;
3. Angajarea în acțiuni care, în condițiile legii, constituie concurență neloială;
4. Desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze Universitatea de Stat din Tiraspol sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acesteia.

3. ABATERILE DE LA CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Art. 19. Se consideră *abatere* de la Codul de etică universitară următoarele acțiuni (fapte) comportamentale:

1. Frauda sub orice formă în activitatea de predare, învățare, cercetare științifică și în celelalte activități din Universitate;
2. Corupția sau favorizarea acesteia (de la acte de mituire, până la trafic de influență, cu recurgere la bani, servicii, cadouri);
3. Distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale Universității de Stat din Tiraspol, cât și utilizarea lor în scopuri ilicite;
4. Furnizarea de informații false conducerii Universității de Stat din Tiraspol;
5. Obstrucționarea activității de educație, de cercetare științifică, administrativă sau a oricărei alte funcții a Universității;
6. Orice formă de agresiune fizică sau morală;

7. Favoritismul sub orice formă;
8. Obținerea, pretinderea unor avantaje necuvenite;
9. Participarea la activități didactice și manifestări științifice sub influența alcoolului și a substanțelor narcotice;
10. Folosirea unui limbaj contrar spiritului academic;
11. Intrarea neautorizată în spațiile în care accesul este reglementat prin măsuri speciale;
12. Practicarea unor atitudini și comportamente indecente, insultătoare sau obscene;
13. Utilizarea neautorizată și provocarea de prejucii, cu vinovăție, a patrimoniului Universității de Stat din Tiraspol;
14. Denigrarea publică a personalului sau instituției de către membrii comunității universitare;
15. Folosirea abuzivă a calității de membru al comunității universitare;
16. Organizarea și desfășurarea de activități politice în Universitate, cu folosirea numelui Universității de Stat din Tiraspol, a resurselor umane, financiare sau materiale ale acesteia în scopuri politice părtinitoare;
17. Discriminarea sub orice formă.

Art. 20. – 20.1. Este interzis plagiatul;

20.2. Este interzis să se facă abuz de statutul socio-profesional / poziția ierarhică în exploatarea rezultatelor muncii științifice a altor persoane.

Art. 21. Prezentul Cod de Etică universitară nu suplinește aplicarea prevederilor codurilor pentru cercetarea științifică de profil.

Art. 22. Este interzisă hărțuirea sexuală a angajaților Universității de Stat din Tiraspol, a studenților, masteranzilor, doctoranzilor, postdoctoranzilor, candidaților la studii. Sub incidența acestei prevederi intră următoarele fapte:

1. Condiționarea angajării, numirii, admiterii sau evaluării personalului din Universitate, studenților, masteranzilor, doctoranzilor, de obținerea unor favoruri sexuale;
2. Practicarea unor comportamente sau atitudini de natură sexuală, implicite sau explicite, fizice sau verbale, prin care se urmărește obținerea unor avantaje personale;
3. Promovarea unor conduite care au ca interese sau ca efect crearea unei intimități jenante, a unui climat de muncă ostil sau conflictual, sau care conduc la afectarea performanțelor în muncă ale salariaților și studenților Universității.

Art. 23. Este interzisă deținerea, comercializarea și consumul-utilizarea în spațiile Universității de Stat din Tiraspol, a substanțelor narcotice, armelor, substanțelor explozibile.

Art. 24. Încălcarea prevederilor Codului de etică universitară atrage după sine sancțiuni

prevăzute în Codul Muncii, în Regulamentele de ordine internă de desfășurare a activității didactice și de cercetare științifică a Universității de Stat din Tiraspol.

Art. 25. Dacă una dintre faptele reglementate întrunește condițiile pentru a atrage și altă formă de răspundere, Consiliul de Administrație, Biroul Senatului, Rectorul are obligația de a sesiza organele de stat competente.

4. SANCTIUNI PRIVIND NERESPECTAREA CODULUI DE ETICĂ UNIVERSITARĂ

Art. 26. În cazul abaterilor de la prevederile Codului de etică universitară, Comisia de Etică a Universității de Stat din Tiraspol stabilește, conform Codului de etică universitar, una sau mai multe dintre *sanctiunile prevăzute în prezentul cod*.

Art. 27. Comisia de Etică universitară preventiv sancționării poate propune părților implicate:

1. Concilierea amiabilă cu partea reclamantă;
2. Atenționarea colegială în cadrul Comisiei de Etică universitară și informarea conducerii Universității de Stat din Tiraspol pentru luarea în considerație a neconformării persoanei respective cu prevederile Codului de etică universitar.

Art. 28. Sancțiunile care se pot propune de către Comisia de Etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită pentru *personalul didactic*:

1. Avertisment scris;
2. Suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de masterat sau de licență;
3. Destituirea din funcția de conducere dacă o deține;
4. Desfacerea disciplinară a contractului de muncă și concedierea angajatului.

Art. 29. Sancțiunile care se pot propune de către Comisia de Etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită pentru *studenți, masteranzi, doctoranzi și postdoctoranzi*:

1. Avertisment scris;
2. Exmatricularea;
3. Alte sancțiuni disciplinare prevăzute de Regulamentele interne a Universității de Stat din Tiraspol.

Art. 30. Sancțiunile care se pot propune de către Comisia de Etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită pentru *personalul administrativ și auxiliar*:

1. Avertisment scris;
2. Retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile;
3. Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.

Art. 31. În vederea soluționării sesizării, persoana reclamată care nu a respectat prevederile Codului de etică universitară poate fi audiată de către Comisia de Etică a Universității de Stat din Tiraspol sau poate să își formuleze punctul de vedere în scris. În cazul în care anumite aspecte sesizate necesită lămuriri, persoana care a făcut sesizarea va fi invitată la ședința Comisiei de Etică universitară.

Art. 32. Hotărârile Comisiei de Etică universitară cu privire la soluționarea sesizărilor privind abaterile de la Codul de etică al Universității de Stat din Tiraspol se vor adopta cu majoritatea simplă a voturilor membrilor.

Art. 33. În urma analizei unor abateri de la prevederile Codului de etică universitară, Comisia de Etică a Universității de Stat din Tiraspol elaborează un raport cu privire la faptele analizate, menționând informațiile care au stat la baza analizei și evaluării lor, eventual punctele de vedere ale membrilor comisiei, în cazul când au fost divergențe de opinii și sancțiunile pe care le stabilește în cazul când sesizarea se confirmă.

Art. 34. Sancțiunile stabilite de Comisia de Etică universitară sunt propuse spre aplicare rectorului sau decanului, după caz. Ordinul va fi comunicat persoanei sancționate în termen de 30 zile de la stabilirea sancțiunii de serviciul resurse umane a Universității de Stat din Tiraspol. Dreptul persoanei nemulțumite de soluția dată de Comisia de Etică universitară de a se adresa instanței de judecată, conform prevederilor legale, este garantat.

5. CONFLICT DE INTERESE

Art. 35. Conflictul de interese există atunci când interesele personale ale unui membru al comunității universitare intră în conflict cu obligațiile ce reies din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea îndeplinirii acestor obligații.

Art. 36. Constituie conflict de interese și incompatibilitate în exercitarea unei funcții de conducere de către persoanele aflate în relație de rudenie (gradul I-II) sau de afinitate până la gradul II în următoarele situații:

- 1) rectorul cu prorectorii, decanii;

- 2) prorectorul cu decanii;
- 3) decanul cu prodecanii facultății.

Art. 37. Membrii comunității Universității de Stat din Tiraspol nu pot fi incluși și nu pot participa la următoarele activități care implică soțul/soția/copii/părinții sau rude până la gradul II (frați, surori, cumnați) în:

1. Concursuri de admitere;
2. Activități în comisii de evaluare la examenele curente, licență, master, doctor;
3. Conducerea lucrărilor de licență, de master, de doctor;
4. Comisii de susținere a tezelor de licență, de master, de doctor;
5. Activități de evaluare a personalului didactic, administrativ și auxiliar unde sunt implicați rude de gradul I sau II a persoanelor care urmează să aplice evaluarea;
6. Comisii de concurs pentru ocuparea posturilor unde candidează rude de gradul I sau II;
7. Comisii de cercetare disciplinară, de etică și control;
8. Comisii de atribuire de burse, premii, recompense, titluri și grade onorifice;
9. Comisii de achiziții.

Art. 38. Dacă în activitățile menționate în art. 37, situațiile nu pot fi evitate (când persoanele care evaluează și care se găsesc în conflict de interese sunt singurele abilitate să realizeze evaluarea) este necesară numirea unui terț de către conducerea Universității de Stat din Tiraspol, care să supravegheze sau verifice activitățile.

Art. 39. Persoana aflată în conflict de interese are obligația să se autorecuze sau să se retragă din comisiile de evaluare sau de supervizare. În caz contrar, recuzarea poate fi cerută de persoanele interesate prin comunicarea faptelor de incompatibilitate conducerii Universității de Stat din Tiraspol.

6. DISPOZIȚII FINALE

Art. 40. Respectarea prezentului Cod de etică universitară este supravegheată de Comisia de Etică a Universității de Stat din Tiraspol, constituită din părți relativ egale, inclusiv: cadre didactice, studenți și personal auxiliar.

Art. 41. Comisia de Etică a Universității de Stat din Tiraspol are ca principale *atribuții*:

1. Să elaboreze Codul de etică universitară;
2. Să inițieze și să promoveze modificări și amendamente la Codul de etică universitară;
3. Să se autosesizeze și să primească sesizări în legătură cu încălcarea normelor Codului de etică universitară;

4. Să examineze și să soluționeze reclamațiile și sesizările referitoare la abaterile de la Codul de etică universitară;

5. Să prezinte un raport anual în fața Senatului Universității de Stat din Tiraspol.

Art. 42. Prezentul Cod de etică universitară se completează cu alte prevederi referitoare la comportamentul și conduita morală și profesională a comunității universitare rezultate din legislația în vigoare, ordinele Ministerului Educației, deciziile Senatului și Regulamentele interne a Universității de Stat din Tiraspol.

Art. 43. Prezentul Cod de etică universitară intră în vigoare odată cu aprobarea lui de către Senatul Universității de Stat din Tiraspol.